

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 20/04-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 23. januára 2004 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. S. P., bytom P., zastúpeného advokátom JUDr. I. G., Advokátska kancelária, P., ktorou namietal porušenie jeho základných práv zaručených v čl. 20, čl. 46 a v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práv zaručených v čl. 11, čl. 26, čl. 36 a v čl. 38 Listiny základných práv a slobôd, ako aj v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a v čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 267/93, ako aj postupom Krajského súdu v Bratislave v konaniach vedených pod sp. zn. 9 Co 311/96 a sp. zn. 10 Co 20/03, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. S. P. v časti namietajúcej porušenie jeho základných práv zaručených v čl. 20, čl. 46 a v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práv zaručených v čl. 11, čl. 26, čl. 36 a v čl. 38 Listiny základných práv a slobôd, ako aj v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a v čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 267/93, ako aj postupom Krajského súdu v Bratislave

v konaniach vedených pod sp. zn. 9 Co 311/96 a sp. zn. 10 Co 20/03 o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 1. decembra 2003 doručená sťažnosť Ing. S. P., bytom P. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. I. G., Advokátska kancelária, P. Sťažovateľ namieta porušenie svojich základných práv zaručených v čl. 20, čl. 46 a v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv zaručených v čl. 11, čl. 26, čl. 36 a v čl. 38 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a v čl. 1 Dodatkového protokolu k dohovoru postupom Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 267/93, ako aj postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaniach vedených pod sp. zn. 9 Co 311/96 a sp. zn. 10 Co 20/03.

Vo svojej sťažnosti uviedol, že 21. júla 1992 uzavrel so spoločnosťou EUROGAS, a. s., Bratislava (ďalej len „odporca“) zmluvu o pracovnom povere. Na základe tejto zmluvy pracoval u odporcu ako výkonný riaditeľ od 10. augusta 1992 až do 31. decembra 1993. V spomínanej pracovnej zmluve mal dohodnutý základný plat vo výške 50 000 Sk mesačne, odporca mu mal na základe nej poskytnúť aj ďalšie plnenia (úhradu straty výplaty cieľovej odmeny vo výške 60 000 Sk v januári 1993, ktorú mal dostať u bývalého zamestnávateľa). Odporca však podľa sťažovateľa vzhľadom na zmenené politické podmienky nesplnil účel, na ktorý ho jeho „zakladatelia“ predurčili, a preto sa rozhodol znížiť náklady spoločnosti a jednostranným úkonom sťažovateľovi bez jeho súhlasu znížil základný plat na 30 000 Sk mesačne. Po skončení pracovného pomeru sťažovateľa výpoveďou zo strany odporcu mu následne bolo poskytnuté i nižšie odstupné. Odporca sťažovateľovi teda neuhradil plnú výšku mzdy za obdobie od apríla 1993 do decembra 1993 spolu vo výške 169 709 Sk, ďalej nedoplatok na odstupnom vo výške 51 399 Sk, stratu výplaty cieľovej odmeny vo výške 60 000 Sk a ani náklady súvisiace s výkonom jeho činnosti vo výške 7 065 Sk.

Sťažovateľ podal 7. decembra 1993 okresnému súdu žalobu, ktorou sa domáhal úhrady vyššie uvedených nárokov voči odporcovi. Okresný súd rozsudkom z 23. apríla 1996 sťažovateľovej žalobe v podstatnej časti vyhovel. Proti tomuto rozsudku bolo podané odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd rozsudkom sp. zn. 9 Co 311/96 z 29. novembra 1996, ktorým napadnutý rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na nové konanie. Okresný súd vo veci ďalej konal tak, že v merite veci rozhodol rozsudkom č. k. 8 C 267/93-256 až 21. novembra 2001 a sťažovateľovi v ňom priznal väčšinu nárokov, ktoré si vo svojej žalobe uplatnil. Proti uvedenému rozsudku bolo podané odvolanie ako zo strany odporcu, tak i zo strany sťažovateľa. Krajský súd rozsudkom č. k. 10 Co 20/03-288 z 18. júna 2003 rozhodnutie okresného súdu v napadnutých častiach vo veci samej potvrdil a zároveň v časti náhrady trov prvostupňového konania napadnutý rozsudok okresného súdu zmenil tak, že žiadnemu z účastníkov konania nepriznal náhradu trov konania a nepriznal im ani náhradu trov odvolacieho konania. Spomínané rozhodnutie krajského súdu bolo právnenému zástupcovi sťažovateľa doručené 30. septembra 2003.

V rámci odôvodnenia svojej sťažnosti sťažovateľ poukázal na skutočnosť, že konanie sp. zn. 8 C 267/93 začalo 7. decembra 1993 a skončilo 30. septembra 2003, t. j. trvalo 9 rokov 9 mesiacov a 23 dní. V predmetnej veci išlo o konanie, ktorého predmetom boli pracovnoprávne nároky - výplata náhrady mzdy a iných náležitostí z pracovnej zmluvy. V zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva sú veci s takýmto predmetom konania (mzda ako základný zdroj obživy) považované za prioritné.

Odpovede okresného súdu na urgencie, žiadosti, sťažnosti, odvolania, ktoré sťažovateľ podal, nepokladá on sám za primerané porušovaniu jeho práv.

Sťažovateľ ďalej poukázal na to, že tak ústavný súd, ako aj Európsky súd pre ľudské práva už konštatovali, že problémy súdov a ich vyťaženosť nie sú dôvodom na porušovanie základných práv. Neskoré uplatnenie práva podľa neho stráca často význam a v jeho prípade takáto situácia pravdepodobne aj nastane, pretože odporca znížil hodnoty svojho majetku a je otázne, či vymenovaná likvidátorka bude mať dosť peňazí na úhradu

sťažovateľovej pohľadávky. Podľa sťažovateľa bolo preukázané, že v prípade skoršieho skončenia sporu by nebol vznikol problém s úhradou jeho pohľadávky.

Podľa sťažovateľa ako osoby na starobnom dôchodku je otázne, kedy a či ešte vôbec si bude môcť svoj zárobok užiť. V tejto súvislosti mu bol vymeraný nižší starobný dôchodok, než mal byť, keby o jeho mzde bolo rozhodnuté skôr. Sociálna poisťovňa mu neuhradí zvýšenie dôchodku späťne tak, aby mu nevznikla škoda.

Nie celkom korektný postup súdov, najmä krajského súdu, vidí sťažovateľ i v samotnom spôsobe rozhodovania a následne rozhodnutia. Krajský súd sa podľa neho vôbec nezaoberal jeho námietkami voči rozsudku okresného súdu, svoje rozhodnutie podľa neho vôbec neodôvodnil a podľa neho ide de facto o arbitrážne rozhodnutie. Predovšetkým mu vyčítal to, že keď prišiel k záveru, že dohoda o úhrade cieľovej prémie, ktorú mal dostať u predchádzajúceho zamestnávateľa, sa prieči zákonu, mal uviesť i ktorému a prečo. Krajský súd podľa neho nepoužil ani jeden argument, prečo s týmito názormi nesúhlasí. Ešte viac je podľa neho zarážajúca tá časť rozhodnutia krajského súdu, v ktorej rozhodol o tom, že mu nepriznáva ani pomernú časť trov konania, v ktorej poukázal na dĺžku konania a na správanie účastníkov konania. Podrobnejšie túto časť svojho rozhodnutia podľa neho neodôvodnil a v prípade podrobnejšieho preštudovania si spisového materiálu v predmetnej veci by podľa neho k takémuto záveru nedošiel.

Sťažovateľ poukázal na to, že právo na vymoženie pohľadávky patrí v zmysle judikatúry ústavného súdu i Európskeho súdu pre ľudské práva k právu vlastníť majetok. Podľa názoru sťažovateľa mu uvedené právo bolo upreté, pretože mu už prakticky 10 rokov nebola vyplatená mzda. Takto si nemôže odmenu za svoju prácu dodnes užívať.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti požiadal ústavný súd o priznanie nemajetkovej ujmy vo výške 300 000 Sk, ktorú zdôvodnil tým, že v jeho prípade ide o problém zásadný, pretože nemal zaručenú ochranu práv v základnej otázke jeho živobytia – nebola mu poskytnutá mzda riadne a včas. Nebola mu podľa neho poskytnutá ochrana v čase, keď ju viac ako kedykoľvek predtým potreboval, v chorobe a starobe.

Na základe vyššie uvedených skutočností sťažovateľ prostredníctvom ustanoveného právneho zástupcu navrhol, aby ústavný súd takto rozhodol:

„Právo Ing. S. P. na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a právo na súdnu ochranu zaručené čl. 46 a 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 32 a 36 Listiny základných práv a slobôd (zrejma nesprávnosť, ako vyplýva zo zvyšného obsahu sťažnosti, ide o čl. 36 a čl. 38 listiny), čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, právo vlastníť majetok zaručené čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 11 Listiny základných práv a slobôd, čl. 1 Dodatkového protokolu č. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, a právo na prácu a hmotné zabezpečenie zaručené čl. 26 Listiny základných práv a slobôd, v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava III sp. zn. 8 C 267/93 v spojení s konaním na Krajskom súde v Bratislave o pracovnú odmenu 67. 065,- Sk s prísl. bolo porušené.

Sťažovateľovi sa priznáva náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 300.000,- Sk. Sťažovateľovi sa priznáva náhrada trov konania podľa vyčíslenia. Náhrady poskytne Okresný súd Bratislava III a/alebo Krajský súd v Bratislave primerane ich zavineniu tak ako ho uzná Ústavný súd Slovenskej republiky.“

II.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Ústavný súd sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde predbežne prerokoval, preskúmal, či obsahuje všeobecné a osobitné náležitosti predpísané zákonom o ústavnom súde (§ 20 a § 50) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

1. Predmetom konania je okrem iného sťažovateľom namietané porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a v čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj porušenie jeho práva na prejednanie veci súdom v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 267/93, ako aj krajského súdu v konaniach vedených pod sp. zn. 9 Co 311/96 a sp. zn. 10 Co 20/03.

Sťažovateľ podal sťažnosť ústavnému súdu, ktorou namietal zbytočné prietahy v uvádzaných konaniach, a teda porušenie jeho základného práva na konanie bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (ako aj práva podľa čl. 38 ods. 2 listiny a čl. 6 dohovoru), v čase, keď všetky rozhodnutia všeobecných súdov, ktoré sú uvedené v návrhu na rozhodnutie, už nadobudli právoplatnosť. Sťažnosť bola doručená ústavnému súdu 1. decembra 2003 a rozsudok sp. zn. 8 C 267/93 v spojení s rozsudkom krajského súdu č. k. 10 Co 20/03-288 z 18. júna 2003 nadobudol právoplatnosť 3. októbra 2003.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu ochrana základnému právu vrátane základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy sa poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušenie základného práva ešte trvalo. Ak v čase, keď sťažnosť ústavnému súdu došla, nedochádza k porušovaniu označeného základného práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde (napr. II. ÚS 55/02).

Z dátumu právoplatnosti rozsudku, ktorým malo dôjsť k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čl. 38 ods. 2 listiny), ako aj podľa čl. 6 dohovoru, a z dátumu doručenia sťažnosti ústavnému súdu možno urobiť jednoznačný záver, že v čase doručenia

sťažnosti už bolo tvrdené porušovanie práv sťažovateľa skončené (netrvalo) v dôsledku právoplatného skončenia konania.

Z vyššie uvedených skutočností teda vyplýva, že sťažnosť sťažovateľa v časti namietajúcej porušenie čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a čl. 6 dohovoru je zjavne neopodstatnená.

2. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (identický text obsahuje čl. 36 ods. 1 listiny, čl. 6 dohovoru) sa môže každý domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd (čl. 46 ods. 2 ústavy, ako aj čl. 36 ods. 2 listiny).

Podľa čl. 46 ods. 4 ústavy (rovnako aj podľa čl. 36 ods. 4 listiny) podmienky a podrobnosti o súdnej a inej právnej ochrane ustanoví zákon.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy (rovnako podľa čl. 11 ods. 1 listiny) „Každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Dedenie sa zaručuje“.

Podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k dohovoru „Každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.“

Predchádzajúce ustanovenie nebráni právu štátov prijímať zákony, ktoré považujú za nevyhnutné, aby upravili užívanie majetku v súlade so všeobecným záujmom a zabezpečili platenie daní a iných poplatkov alebo pokút“.

Podľa čl. 26 ods. 3 listiny „Každý má právo získavať prostriedky na svoje životné potreby prácou. Občanov, ktorí toto právo nemôžu bez vlastnej viny vykonávať, štát v primeranom rozsahu hmotne zabezpečuje; podmienky ustanoví zákon“.

Sťažovateľ namietal v konaní pred ústavným súdom porušenie svojich základných práv zaručených v čl. 46 ústavy (čl. 36 listiny a čl. 6 dohovoru), ku ktorému malo dôjsť rozsudkom okresného súdu sp. zn. 8 C 267/93 z 21. novembra 1996, ako aj rozsudkom krajského súdu č. k. 10 Co 20/03–288 z 18. júna 2003.

Keďže v prvostupňovom konaní vedenom na okresnom súde mal sťažovateľ možnosť dovolávať sa ochrany svojich práv a slobôd v rámci odvolacieho konania na krajskom súde, v konaní pred ústavným súdom sa v súlade s princípom subsidiarity ustanoveným v čl. 127 ústavy ústavný súd zaoberal iba právoplatným rozhodnutím krajského súdu v predmetnej veci. Rozhodnutím okresného súdu sa ústavný súd zaoberal iba v rozsahu, v akom sa s ním stotožnil krajský súd.

Podstatou tejto časti sťažnosti sťažovateľa je namietané porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ústavy (čl. 36 listiny a čl. 6 dohovoru), v dôsledku ktorého malo dôjsť k zásahu aj do ďalších jeho základných práv a slobôd (čl. 20 ústavy, čl. 11 a čl. 26 listiny a čl. 1 Dodatkového protokolu k dohovoru).

Z argumentácie, ktorou sťažovateľ svoju sťažnosť odôvodnil, vyplýva, že porušenie svojho práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ústavy a v dôsledku toho aj zásah do základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ústavy, čl. 11 listiny a čl. 1 Dodatkového protokolu k dohovoru a práva na prácu a hmotné zabezpečenie podľa čl. 26 listiny vidí v tom, že súd sa podľa neho nedostatočne zaoberal jeho námietkami, svoje rozhodnutie vôbec neodôvodnil a de facto v predmetnej veci vydal podľa neho arbitrárne rozhodnutie.

Podľa judikatúry ústavného súdu právo na súdnu ochranu zaručuje každému právo na prístup k súdu, ako aj konkrétne procesné garancie v konaní pred ním (I. ÚS 26/94). Práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ústavy sa možno domáhať v medziach a za podmienok ustanovených vykonávacími zákonmi (II. ÚS 1/95).

Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

Z rozsudku okresného súdu č. k. 8 C 267/93-256 z 21. novembra 1996 vyplýva, že okresný súd zaviazal odporcu zaplatiť sťažovateľovi sumu 198 361 Sk s príslušenstvom, sťažovateľove trovy konania vo výške 6 240 Sk, ako aj náhradu trov sťažovateľovho právneho zástupcu vo výške 14 083 Sk v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a vo zvyšku jeho návrh zamietol. Z obsahu odôvodnenia sťažnosti je zrejmé, že sťažovateľ namietanú arbitrárnosť rozhodnutia videl v nedostatočnom odôvodnení tých častí rozhodnutí okresného súdu aj krajského súdu, ktoré sa týkali jemu nepriznaných nárokov, a to predovšetkým nároku na vyplatenie sumy 60 000 Sk (ako náhrady za stratu nároku na vyplatenie cieľovej odmeny za rok 1992 u predchádzajúceho zamestnávateľa), ďalej nároku

na náklady súvisiace s výkonom jeho činnosti vo výške 7 065 Sk a nároku na zaplatenie trov konania.

Ako vyplýva z odôvodnenia rozsudku okresného súdu č. k. 8 C 267/93-256 z 21. novembra 2001, okresný súd za základný predpoklad pre rozhodnutie o opodstatnenosti nároku na vyplatenie sumy 60 000 Sk považoval posúdenie otázky, či dojednanie uvedeného nároku v rámci dohody o pracovnom pomere z 21. júla 1992 je alebo nie je platným právnym úkonom. Pri posúdení tejto otázky vychádzal z listinného dôkazu (dohody o pracovnom pomere z 21. júla 1992) a z aplikácie ustanovení príslušných právnych predpisov (Zákonníka práce a zákona č. 1/1992 Zb. o mzde, odmene za pracovnú pohotovosť a o priemernom zárobku v znení neskorších predpisov), ktorú podrobne v rámci odôvodnenia rozpísal a následne dospel k záveru: *„Podľa názoru súdu náhrada za stratu výplaty cieľovej odmeny u bývalého zamestnávateľa za rok 1992 vo výške 60 000 Sk nemá charakter mzdy v zmysle zák. č. 1/1992 Zb. Uvedená náhrada nie je podmienená pracovným výkonom zamestnanca a takáto dohoda je neplatným právnym úkonom podľa § 242 ods. 1 písm. a), ods. 3 Zák. práce, keďže ide o dojednanie z plnenia pracovnoprávneho vzťahu, o ktorom pracovnoprávne predpisy neustanovujú možnosť, resp. pravdepodobnosť jeho poskytovania zamestnancovi. Z uvedeného dôvodu súd návrh navrhovateľa v časti o zaplatenie 60 000 Sk zamietol ako nedôvodný.“*

Z ďalšieho obsahu odôvodnenia tohto rozhodnutia je tiež zrejmé, že návrh navrhovateľa na vyplatenie sumy 7 065 Sk predstavujúcej plnenie zamestnávateľa súd zamietol z dôvodu *„(...) že navrhovateľ vierohodným spôsobom v konaní nepreukázal, že finančné čiastky (načerpané pohonné hmoty a výdaje vynaložené na občerstvenie pri služobných rokovaníach) vynaložil v súvislosti s plnením pracovných úloh a táto okolnosť nevyplývala ani z navrhovateľom predložených listinných dokladov“.*

V záverečnej časti odôvodnenia rozhodnutia okresný súd uviedol, že o trovách konania rozhodol podľa ustanovenia § 142 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, a to tak, že najprv určil úspech oboch účastníkov konania, a potom priznal náhradu trov konania

sťažovateľovi predstavujúcu 38 % z jemu vzniknutých trov konania, a súčasne podrobne rozpísal, z čoho priznané trovy konania pozostávajú.

Krajský súd, ktorý následne rozhodoval o podaných odvolaniach sťažovateľa i odporcu, dospel po prejednaní predmetnej veci v rozsudku č. k. 10 Co 20/03-288 z 18. júna 2003 k záveru, že ani jedno odvolanie nie je dôvodné. Ako uviedol: *„Súd prvého stupňa po zrušení svojho predchádzajúceho rozhodnutia uznesením odvolacieho súdu, po doplnení dokazovania náležitým spôsobom zistil skutkový stav veci (§ 120 ods. 1 O. s. p.), zo zisteného skutkového stavu vyvodil aj vecne správny právny záver a svoje rozhodnutie aj patričným spôsobom odôvodnil (§ 157 ods. 2 O. s. p.), na ktoré odôvodnenie aj odvolací súd poukazuje a s týmto sa zásadne stotožňuje.*

Námietky účastníkov vo veci samej, či už sa týkali „ducha a účelu“ zákonníka práce (navrhovateľ) alebo neplatnosti pracovnej zmluvy (odporca) sú vzhľadom na predmet sporu a zistený skutkový stav súdom prvého stupňa bez právneho významu, rovnako aj polemika navrhovateľa, či išlo o tzv. „manažerskú“ zmluvu a či vec nemala byť posúdená podľa predpisov občianskeho práva, nič nemení na správnosti rozhodnutia súdu prvého stupňa a jeho dôvodov.“ Krajský súd považoval za nedôvodné aj odvolanie sťažovateľa vo vzťahu k náhrade trov konania a napriek podľa neho správne mu postupu a výpočtu náhrady trov konania zo strany okresného súdu *„vzhľadom na predmet sporu a jeho dĺžku a priebeh, správanie sa účastníkov, ako aj pomer úspechu a neúspechu oboch účastníkov mal za to, že v danej veci je pre rozhodovanie o náhrade trov konania na mieste použiť druhú časť zákonného ustanovenia § 142 ods. 2 O. s. p. a vysloviť, že žiadny z účastníkov konania nemá právo na náhradu jeho trov a že teda každý z účastníkov si svoje trovy bude znášať sám“.*

Z rozhodnutí oboch súdov je podľa názoru ústavného súdu zjavné, že tieto sa zaoberali námietkami a argumentáciou sťažovateľa ako v prvostupňovom, tak aj v odvolacom konaní.

Podľa § 132 Občianskeho súdneho poriadku dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci.

Po oboznámení sa s obsahom rozsudku okresného súdu č. k. 8 C 267/93-256 z 21. novembra 2001, ako aj s obsahom rozsudku krajského súdu č. k. 10 Co 20/03-288 z 18. júna 2003 dospel ústavný súd k záveru, že oba súdy svoje rozhodnutia náležite odôvodnili. Súd prvého stupňa uviedol, ktoré skutočnosti považoval na základe vykonaného dokazovania za preukázané, o ktoré dôkazy oprel svoje skutkové zistenia, akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov spravoval, ako aj ustanovenia príslušných právnych predpisov, podľa ktorých zistený skutkový stav posúdil. Odvolací súd sa so skutkovými aj právnymi závermi prvostupňového súdu vo veci samej stotožnil a v rámci odôvodnenia svojho rozhodnutia uviedol aj dôvody, pre ktoré zmenil rozhodnutie okresného súdu v časti týkajúcej sa trov konania.

S ohľadom na uvedené ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľa podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde dospel k záveru, že z predloženej sťažnosti ani z k nej pripojených napadnutých rozhodnutí okresného súdu a krajského súdu nevyplýva nič, čo by svedčilo o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti záverov vyvođených označenými všeobecnými súdmi, a teda o porušení práva na súdnu ochranu sťažovateľa podľa čl. 46 ústavy (čl. 36 listiny a čl. 6 dohovoru).

Keďže sťažovateľ namietal porušenie jeho práv podľa čl. 20 ústavy, čl. 11 a čl. 26 listiny, ako aj čl. 1 Dodatkového protokolu k dohovoru len z dôvodu arbitrárnosti záverov napadnutých rozhodnutí okresného súdu a krajského súdu, v dôsledku ktorých si nemôže užívať podľa neho svoj majetok, ústavný súd nepovažoval za potrebné zaoberať sa osobitne jednotlivými článkami ústavy, ktoré mali byť porušené.

Sťažovateľom označené právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ústavy (ako aj podľa čl. 36 listiny a čl. 6 dohovoru) porušené nebolo a v nadväznosti na to nedošlo ani k sťažovateľom namietanému porušeniu ďalších práv podľa čl. 20 a čl. 46 ústavy, čl. 11,

čl. 26 a čl. 36 listiny, ako aj podľa čl. 6 dohovoru a čl. 1 Dodatkového protokolu k dohovoru.

Z vyššie uvedených skutočností teda vyplýva, že sťažnosť sťažovateľa v časti namietajúcej porušenie čl. 20 a čl. 46 ústavy, čl. 11, čl. 26 a čl. 36 listiny, ako aj čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 Dodatkového protokolu k dohovoru je zjavne neopodstatnená.

Z dôvodov uvedených v bodoch 1 a 2 časti II tohto uznesenia ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol sťažnosť sťažovateľa ako zjavne neopodstatnenú.

Podľa § 32 ods. 1 zákona o ústavnom súde sa k tomuto rozhodnutiu pripája odlišné stanovisko sudcu Juraja Babjaka.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. januára 2004

Odlišné stanovisko sudcu Juraja Babjaka

1. Podľa § 32 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) pripájam k uzneseniu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 20/04 z 23. januára 2004 (ďalej len „uznesenie“ a „ústavný súd“) – v časti odmietajúcej z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti sťažnosť sťažovateľa Ing. S. P. (ďalej len „ústavná sťažnosť“ a „sťažovateľ“) namietajúcu porušenie základných práv podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) pre zbytočné prieťahy, resp. neprimeranú dobu postupom Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 267/93, ako aj Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaniach vedených pod sp. zn. 9 Co 311/96 a sp. zn. 10 Co 20/03 (ďalej len „označená časť“) – toto odlišné stanovisko, pretože v označenej časti nesúhlasím ani s výrokom uznesenia ústavného súdu a ani s jeho odôvodnením.

2. Väčšina senátu poukázala, že konanie vo veci sťažovateľa vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 8 C 267/93 skončilo právoplatne 3. októbra 2003, avšak ústavná sťažnosť bola ústavnému súdu doručená až 1. decembra 2003.

Pretože podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu ochrana základnému právu na konanie bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy sa v konaní pred ústavným súdom poskytuje len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušenie základného práva ešte trvalo, pričom v opačnom prípade sa ústavná s'ťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnená podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde (napr. II. ÚS 55/02), došlo k takémuto rozhodnutiu vzhľadom na vyššie uvedené okolnosti aj v tomto prípade.

3. Z mojich odlišných stanovísk k uzneseniam ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 168/02, III. ÚS 64/03, III. ÚS 109/03, III. ÚS 117/03, III. ÚS 143/03, III. ÚS 150/03, III. ÚS 153/03 a III. ÚS 259/03 (na ktoré v týchto súvislostiach v podrobnostiach odkazujem) vyplýva, že právoplatné skončenie veci nie je rozhodujúce z hľadiska podania s'ťažnosti ústavnému súdu (ale len z hľadiska skončenia lehoty, ktorej primeranosť sa posudzuje) a s'ťažnosť možno podať v zmysle § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde v lehote dvoch mesiacov od právoplatného skončenia veci.

4. V označenej časti konanie vedené na okresnom súde pod sp. zn. 8 C 267/93 trvalo 9 rokov, 9 mesiacov a 23 dní (v rámci tohto konania konal dvakrát aj krajský súd) a skončilo 3. októbra 2003, keď nadobudol právoplatnosť konečný rozsudok krajského súdu č. k. 10 Co 20/03-288 z 18. júna 2003. S'ťažovateľ považuje toto konanie za neprimerane dlhé, pričom preukázal, že sa ho snažil urýchliť najmä urgenciami a s'ťažnosťami na priet'ahy v konaní (adresovanými konajúcim súdom).

S'ťažovateľ v ústavnej s'ťažnosti namietal aj porušenie iných základných práv podľa ústavy, listiny a dohovoru (vlastnícke právo a právo na súdnu ochranu, resp. spravodlivé súdne konanie). V tejto časti nebola ústavná s'ťažnosť považovaná za oneskorenú, pričom po jej predbežnom prerokovaní a vyrovnaní sa s argumentáciou s'ťažovateľa bola odmietnutá ako zjavne neopodstatnená (voči čomu nemám námietky).

Podstatou ústavnej s'ťažnosti s'ťažovateľa ako celku bolo namietané porušenie viacerých základných práv z dôvodu spôsobu, akým jeho vec pred všeobecnými súdmi právoplatne skončila, a tiež z dôvodu neprimeranej doby konania v tejto veci.

Nepovažujem ani v okolnostiach tohto prípadu za ústavne udržateľné rozdielne zaobchádzanie so základnými právami sťažovateľa zo strany ústavného súdu. To spočíva v tom, že pri základných právach, ktoré sú spojené s konečným súdnym rozhodnutím, neexistuje prekážka oneskorenia, avšak námietky porušenia základných práv spojených s neprimeranou dobou súdneho konania sú odmietnuté bez preskúmania v podstate z dôvodu oneskorenia.

5. Na základe uvedeného mala byť podľa môjho názoru ústavná sťažnosť sťažovateľa v označenej časti prijatá na ďalšie konanie.

V Košiciach 23. januára 2004